

Introducció

El llibre que el lector té a les mans aplega les contribucions fetes en el IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». El Departament de Filologia Catalana i l'Equip de Recerca en Llengua, Estructura i Ús de la Universitat Rovira i Virgili van organitzar aquesta trobada acadèmica, que es va celebrar entre els dies 18 i 20 de novembre de 2013 a Tarragona.

En representació del Comitè Organitzador us voldria fer avinent el nostre goig per l'arribada a bon port d'una sèrie congressual que compta ja amb quatre edicions. L'origen l'hem de cercar en la commemoració, l'any 1998, del cinquantè aniversari de la mort de la figura més rellevant del procés de codificació de la llengua catalana. La segona i la tercera edicions es van celebrar els anys 2003 i 2008, respectivament. Van ser les edicions que van determinar la continuïtat d'aquesta activitat acadèmica. I tot respectant-ne el caràcter quinquennal, a les acaballes del 2013 es va donar el tret de sortida d'un col·loqui internacional que hauria de contribuir a la consolidació de la referencialitat de la Universitat Rovira i Virgili en la temàtica que ens ocupa.

Quinze anys des de la primera edició permeten ja una certa perspectiva. Una perspectiva en què les publicacions derivades dels col·loquis anteriors s'han anat fent ben presents en el nostre àmbit del coneixement. Els continguts tractats en les tres primeres reunions acadèmiques es poden trobar en les publicacions que relaciono a continuació: La lingüística de Pompeu Fabra (2000, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, dos volums), Entorn i vigència de l'obra de Fabra (2007, Cossetània i Universitat Rovira i Virgili) i Fabra, encara (2012, Institut d'Estudis Catalans).

La proposta fundacional manté encara una vigència plena. Per tant, el nostre objectiu central és l'estudi de l'obra de Pompeu Fabra. Un estudi crític, acadèmicament solvent, que defuig els plantejaments hagiogràfics i que, en segona instàn-

cia, ens ha de projectar a una anàlisi rigorosa de la normativa de la llengua catalana.

D'altra banda, seguint el camí iniciat en la tercera edició del Col·loqui, també hem volgut oferir una mirada sociolingüística. Una mirada que ens situe en l'àmbit de la planificació del corpus lingüístic. Una mirada que ens permeta inserir la norma en la societat destinatària. Una societat que, en els temps actuals, ha de donar resposta comunicativa a un repertori lingüístic molt més complex. Un univers comunicatiu on l'oralitat ha pres una dimensió molt destacada. La norma, doncs, prendrà sentit en el procés global d'estandardització de la llengua catalana. Un procés, tot siga dit de passada, de gran transcendència en el marc global de la normalització lingüística.

L'arquitectura del Col·loqui va descansar en sis ponències marc i una taula redona dedicada a la qüestió ortogràfica. Un tema especialment adequat en el marc del centenari de la promulgació de les Normes ortogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans. Un leitmotiv ben present en l'organització del Col·loqui, tal com ho demostra la ponència inaugural, a càrrec de la professora Mila Segarra (Universitat Autònoma de Barcelona). De la dimensió contrastiva amb altres codificacions, se'n van ocupar les ponències dels professors Nikola Vuletić (Universitat de Zadar) i Jürgen Erfurt (Institut für Romanische Sprachen und Literaturen de la Universitat de Frankfurt). El primer va exposar les grans línies de l'experiència serbocroata i el segon ens va exposar el cas del francès al Quebec. Maria-Rosa Lloret (Universitat de Barcelona) es va ocupar del vessant docent de Pompeu Fabra. Josep M. Baldaquí va aprofundir en el concepte inseguretat lingüística al País Valencià. I, finalment, l'autor d'aquestes línies introductòries va propiciar una reflexió al voltant del concepte valor d'ús de la llengua, com a element a tenir ben present a l'hora de gestionar la variació lingüística en la varietat formal de la llengua catalana. Malauradament, les ponències de la professora Mila Segarra i dels professors Nikola Vuletić i Jürgen Erfurt no han pogut veure la llum en aquest volum.

En l'àmbit de les comunicacions, s'hi van presentar trenta-tres propostes, totes elles validades pel Comitè Científic, que van tenir l'oportunitat de ser sotmeses a la consideració dels assistents. Comunicacions que van abordar els diferents nivells d'anàlisi lingüística: el foneticofonològic, el morfosintàctic i el lexicosemàntic; i aportacions vinculades a la historiografia lingüística. El present volum n'acull trenta-una. Tot plegat conforma un abordatge multidimensional a l'objecte d'estudi del Col·loqui.

No voldria acabar les meues paraules sense donar les gràcies a les persones que han col·laborat en l'arribada a bon port del IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra» i de la publicació que n'ha derivat. El Comitè Organitzador el van formar Elga Cremades, Maite Domingo, Jordi Ginebra, Roser Llagostera, Emili Llamas, Anna Montserrat, Pere Navarro, Miquel Àngel Pradilla (president),

Xavier Rull (secretari) i Silvia Veà. El Comitè Científic estava constituït per Joan A. Argenter (Universitat Autònoma de Barcelona), Joan Armangué (Universitat de Càller), Albert Branchadell (Universitat Autònoma de Barcelona), M. Teresa Cabré i Castellví (Universitat Pompeu Fabra), Germà Colón (Universitat de Basilea), Jaume Corbera (Universitat de les Illes Balears), Kálmán Faluba (Universitat ELTE de Budapest), Antoni Ferrando (Universitat de València), Jordi Ginebra (Universitat Rovira i Virgili), Joan Julià-Muné (Universitat de Lleida), Georg Kremnitz (Universitat de Viena), Maria-Rosa Lloret (Universitat de Barcelona), Joan Martí i Castell (Universitat Rovira i Virgili), Josep Martines (Universitat d'Alacant), Josep M. Nadal (Universitat de Girona), Pere Navarro (Universitat Rovira i Virgili), Joan Peytaví (Universitat de Perpinyà), Ramon Pinyol (Universitat de Vic), Miquel Àngel Pradilla (Universitat Rovira i Virgili), Claus Pusch (Universitat Albert-Ludwig de Friburg de Brisgòvia), Vicent Salvador (Universitat Jaume I) i Xavier Rull (Universitat Rovira i Virgili).

Quant a les institucions col·laboradores, voldria destacar el suport de la Diputació de Tarragona, la Fundació Privada Mútua Catalana, el Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, el Ministeri de Ciència i Innovació i l'Institut d'Estudis Catalans. En relació amb aquesta darrera institució, és de justícia retre la nostra gratitud més sentida per l'acolliment dels continguts del Col·loqui en el seu marc editorial.

MIQUEL ÀNGEL PRADILLA CARDONA
 President del IV Col·loqui Internacional
 «La lingüística de Pompeu Fabra»